

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/17306,Lipski-Jan-Jozef.html>
2022-12-05, 03:08

Lipski Jan Józef

Jan Józef Lipski, ur. 25 V 1926 w Warszawie, zm. 10 IX 1991 w Krakowie. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, Wydz. Polonistyki (1953), w 1965 doktorat, w 1981 habilitacja.

1942-1943 w Szarych Szeregach, od 1943 żołnierz AK w Pułku Baszta, w 1944 uczestnik Powstania Warszawskiego. 1952-1959 i po 1963 redaktor w Państwowym Instytucie Wydawniczym. 1956-1962 członek Klubu Krzywego Koła, II 1957 – II 1958 prezes; 1956-1957 w redakcji tygodnika „Po Prostu”. W 1959 zwolniony z pracy, w 1960 w redakcji pisma „Gromada – Rolnik Polski”, 1961-1982 pracownik Instytutu Badań Literackich PAN. Od 1960 członek ZLP. W III 1964 współinicjator Listu 34 przeciwko polityce kulturalnej państwa, cenzurze i ograniczeniom w przydziale papieru na druk książek i czasopism, organizator zbierania podpisów; zatrzymany, zwolniony po 48 godz., objęty zakazem publikowania. 1962-1981 i 1986-1988 przewodniczący łoży wolnomularskiej Kopernik. Po wydarzeniach Marca '68 współorganizator pomocy dla represjonowanych studentów. W XII 1975 sygnatariusz Listu 59 do Sejmu PRL przeciwko planowanym zmianom w Konstytucji, w I 1976 Listu 14 przeciw konstytucyjnemu zapisowi o nierozzerwalności sojuszu z ZSRS. 23 IX 1976 współzałożyciel KOR, następnie KSS KOR. 19 V 1977 aresztowany, zwolniony 8 VI 1977 ze względu na stan zdrowia (po interwencji biskupów i prezesa ZLP Jarosława Iwaszkiewicza). 1977-1978 w składzie kolegium redakcyjnego niezależnego pisma „Głos”, 22 I 1978 sygnatariusz deklaracji założycielskiej TKN, w 1979 jeden z 5 członków Rady Kasy Pomocy Naukowej TKN. W X 1979 mąż zaufania uczestników głódówki w kościele Świętego Krzyża w Warszawie, podjętej na znak solidarności z aresztowanymi działaczami czechosłowackiej Karty 77. Wielokrotnie zatrzymywany na 48 godz., poddawany rewizjom.

Od IX 1980 w „S”; w VI 1981 delegat na I WZD Regionu

Lipski Jan Józef 2214 1.jpg

Data urodzenia 25-05-1926

Data śmierci 10-09-1991

Mazowsze, członek ZR, delegat na I KZD; w XI 1981 współzałożyciel Klubów Rzeczypospolitej Samorządnej Wolność-Sprawiedliwość-Niepodległość.

13-14 XII 1981 uczestnik strajku w ZM Ursus; aresztowany, z powodu choroby serca wyłączony z procesu przywódców strajku, hospitalizowany w Klinice Kardiologicznej w Aninie pod nadzorem SB, w V 1982 zwolniony; zwolniony z pracy. VI-IX 1982 na leczeniu w Londynie, gdzie napisał książkę "KOR", powrócił do Polski 15 IX 1982, 16 IX 1982 ponownie aresztowany w związku ze śledztwem przeciw b. działaczom KSS KOR, przetrzymywany w szpitalu więziennym AŚ Warszawa-Mokotów, w XI 1982 zwolniony, jego sprawę wyłączono do odrębnego śledztwa. W 1984 uczestnik negocjacji ws. uwolnienia przywódców „S” i KSS KOR (sprawa uwolnienia „jedenastki”). Od 1985 członek tajnego Polskiego Funduszu Praworządności (kierowanego przez Zbigniewa Romaszewskiego). 1986-1987 członek Rady Funduszu Ruchu WiP. 6 VII 1987 sygnatariusz deklaracji Kręgu Przyjaciół Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. W XI 1987 współzałożyciel PPS, 1987-1990 przewodniczący Rady Naczelnej.

18 XII 1988 – 1990 członek KO przy Przewodniczącym „S” Lechu Wałęsie. 1989-1991 senator RP z listy KO „S”, wiceprzewodniczący Komisji Kultury, Środków Przekazu, Komisji Nauki i Edukacji Narodowej, Komisji Praw Człowieka i Praworządności; 1990-1991 delegat na WZD Regionu Mazowsze, członek ZR.

Autor książek, m.in. "Dwie ojczyzny, dwa patriotyzmy" (NOWa, 1981), "KOR" (Aneks, Londyn 1983), "Szkice o poezji" (Instytut Literacki, Paryż 1987), "Tunika Nessosa. Szkice o literaturze i nacjonalizmie" (PEN, Warszawa 1992), "Katolickie Państwo Narodu Polskiego" (Aneks, Londyn 1994), "Powiedzieć sobie wszystko... Eseje o sąsiedztwie polsko-niemieckim" (Wydawnictwo Polsko-Niemieckie, Warszawa 1996), "Słowa i myśli" (t. 1: "Szkice o poezji", t. 2: "Szkice wybrane", Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2009).

Laureat m.in. Nagrody Fundacji Jurzykowskiego (1976). Pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego (2006).

26 III 1970 – 4 IX 1989 rozpracowywany przez Wydz. III/II Dep.
III MSW w ramach KE/SOR krypt. Poeta.

Mirosława Łątkowska|Adam Borowski

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)